

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

XI. Oppositio, æquipollentia, & conuersio hypothecarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

enim huic Petrus currit negationem præponas in hunc modum, non Petrus currit non æquiualebit suæ contradictoriæ; nimirum isti, Petrus non currit quoad veritatem, quoniam Ignato corrente, haud erit verum, non Petrum currere, tametsi verum sit, Petrum non currere. Cæterum secunda tenet, quia, si huic propositioni, Petrus non potest currere, negationem postponas in hunc modum, Petrus non potest non currere, æquipollebit suæ contrariæ videlicet huic, Petrus currit, quoad veritatem: nequit enim non esse verum, Petrum currere, ubi verum sit, eum non posse non currere, quamuis non è conuerso. Tertia etiam quodam modo tenet in his subalternis, Petrus potest currere, Petrus currit; negatio enim præposita, & postposito priori hoc pacto, Petrus non potest non currere, facit, eam inferre posteriorem, & cum eius veritate coniunctam esse, vt iam iam manet explicatum: tenet quoque in his subalternis, Petrus nequit currere, Petrus non currit: huius enim veritas, quæ non infert veritatem prioris nequam immutata, eam tamen infert, & cum ea est coniuncta, dummodo afficiatur particula negatiua antè, & retrò, talem in modum: Petrus non nequit non currere, siue potest non currere: hæc namque sequitur ex ea, Petrus non currit.

84

Denique quod spectat ad conuersionem propositionum singularium: aut eiusmodi sunt, subiecto, & prædicato tenus; atque ita conuertuntur simpliciter per accidens, & per contrapositionem; simpliciter quidem, vt Petrus est hic homo: ergo hic homo est Petrus: hic homo non est hic lapis, ergo hic lapis non est hic homo: per accidens quidem, veluti Petrus est hic homo, ergo aliquis homo est Petrus, hic homo non est hic lapis, ergo aliquis lapis non est hic homo: per contrapositionem quidem, vt Petrus est hic homo, ergo non hic homo est non Petrus, aut iuxta alios, ergo hic non homo est non Petrus; vel sicut hic homo non est hic lapis; ergo non hic homo: aut propositiones singulares eiusmodi sunt duntaxat subiecto tenus, & communes quoad prædicatum; (hoc enim non obstat, quo minus absolute, & simpliciter dicantur singulares, superius est ostensum tract. 3. cap. 2. quando de quantitate propositionis erat sermo, ac de eius origine magis à subiecto, quam à prædicato) atque ita etiam eodem triplici conuertuntur modo: valet enim Petrus currit: ergo hoc currens est Petrus: & Petrus non currit: ergo hoc currens non est Petrus: item valet per accidens, & mutata quantitate singulari in particularem, manente tamen eadem qualitate, Petrus currit: ergo aliquod currens est Petrus, & Petrus non currit: ergo aliquod non currens est Petrus; cæterum si mutatio fiat quantitatis singularis in vniuersalem, huiusmodi propositiones poterunt conuerti per accidens, quoties fuerint negatiuæ, secus vero quoties affirmatiuæ: sequitur enim, Petrus non currit, ergo nullum currens est Petrus: nequam tamen sequitur, Petrus currit: ergo omne currens est Petrus: ac denique per contrapositionem, vt Petrus est currens, ergo omne non currens est non Petrus, seu Petrus non est lapis, ergo aliquod non lapis non est non Petrus, aut quod æquiualeat, est Petrus. Aut tertio propositiones aliquæ sunt de subiecto communi, & prædicato singulari, quod ad absolutam singularitatem totius propositionis haud sufficere, visum est loco nuper memorato; atque eiusmodi propositiones conuertuntur simpliciter, vt omnis regnans nunc in Hispania est Phi-

lippos, ergo Philippus est omnis regnans nunc in Hispania, & vt, nullus lapis est hic homo, ergo hic homo non est vllus lapis: nec non per accidens, vt omnis regnans nunc in Hispania est hic homo, ergo aliquis homo est omnis regnans nunc in Hispania, & vt nullus lapis est hic homo, ergo aliquis homo non est vllus lapis: ac tandem per contrapositionem, vt omnis regnans nunc in Hispania est Philippus, ergo non Philippus est non regnans nunc in Hispania.

Quod, si sermo sit de propositionibus, in quibus singularitas est mixta particularitati; aut subiectum est singulare, & prædicatum particulare; & sic conuertuntur simpliciter propositiones, tum affirmatiuæ, tum negatiuæ; vt hic homo est aliquod animal, ergo aliquod animal est hic homo, & vt hic homo non est aliquis lapis, siue est nullus lapis (nam non quidam perinde est, ac nullus) ergo aliquis lapis non est hic homo. Item per accidens, vt hic homo est aliquod animal, ergo hoc animal est hic homo, hoc inquam, animal, ratione cuius verificatur de homine, quod sit aliquod animal; & vt hic homo non est aliquis lapis, siue est nullus lapis: ergo hic lapis non est hic homo. Atque vltimò per contrapositionem, vt hic homo est aliquod animal, ergo aliquod non animal est non hic homo; aut hic homo non est aliquis lapis, ergo aliquis non lapis non est non hic homo. Aut è contrario subiectum harum propositionum, de quibus loquimur, est particulare, & prædicatum singulare; & ita conuertuntur simpliciter affirmatiuæ: valet enim, aliquod animal est hic homo, ergo hic homo est aliquod animal, secus vero negatiuæ; haud enim valet retrorsum, aliquod animal non est hic homo, ergo hic homo non est aliquod animal, siue est nullum animal; nam quod hæc duo recidunt in idem, patet, tum ex regula æquipollentiarum paulò superius insinuata, videlicet *non aliquis, nullus*, tum etiam, quia negatio particulam disiunctiuam subsequenter, & si voce tenus permittat, at re ipsa tollit, & non tam disiungit, quam distribuit. Per accidens etiam conuerti possunt huiusmodi propositiones, si affirmant, secus verò, si negent: valet enim, aliquod animal est hic homo, ergo aliquis homo est aliquod animal; non aliquod animal non est hic homo, ergo aliquis homo non est aliquod animal. Cæterum in eis haud habet locum conuersio contrapositionis: non enim sequitur, aliquod animal est hic homo, ergo non hic homo est aliquod non animal, nam equus est non hic homo, & tamen non est aliquod non animal, sed potius animal: nec etiam sequitur, aliquod animal non est hic homo, ergo non hic homo non est aliquod non animal, nam lapis est non hic homo, quin tamen non sit aliquod non animal; siquidem non esse aliquod non animal, est esse animal, quod longè abest à lapide.

85

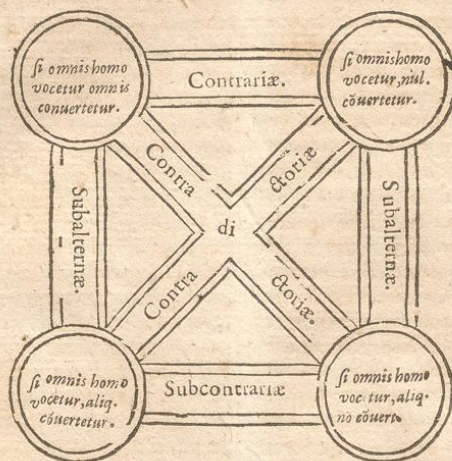
CAPVT XI.

*Oppositio, equipollentia, & conuersio
hypotheticarum.*

Conditionalis propositio, seu contingens, seu necessaria sit, normam simplicium in opponendo sequitur, vt sequens typus declarat.

86

Dice

Dices primò, hæc propositio, si omnis homo vocetur, omnis conuertetur, habet pro contradictoria hanc, non, si omnis homo vocetur omnis, conuertetur: ergò non illam, quæ à nobis est assignata. Respondeo, habet pro contradictoria vtramque, si vtraque, & non potius eadem est, sicut etiam hæc absoluta, omnis homo conuertetur habet duas contradictorias, tametsi æquipolleant, formaliter diuersas, videlicet, quidam homo non conuertetur: proinde hæc instantia doctrinam nostram magis propugnat, quam impugnât. Et quidem propositiones hypotheticas vnica negatione eis secundum fetoras præposita ita negari, vt vera resultet oppositio, est communis authorum sententia.

87 Dices secundò, hæc propositiones, si omnis homo vocetur, omnis conuertetur, si omnis homo vocetur, aliquis non conuertetur, possunt ambæ esse falsæ: ergò non contradicunt inuicem: antecedens probatur, casu, quo Petrus vocatus non conuertatur: nam tunc affirmatiua falsa erit, vt constat; deinde negatiua etiam falsa erit, cum significet carentiam conuersionis pendere à vocatione, quod falsum est iuxta illud Osæ cap. 13. *Perditio tua ex te Israel, tantummodo in me auxilium tuum.* Respondeo primo, carentiam conuersionis liberam, & moralem, de qua sermo est, pendere à vocatione, qua non existente, carentia conuersionis necessaria, & minimè moralis, & humana futura esset. Deinde secundò, aliud est, carentiam conuersionis pendere à vocatione, aliud conuersionem non pendere à vocatione: à me enim conuersio Antichristi non penderet, non tamen ob id carentia eius conuersionis à me penderet, sed à solo eius libero arbitrio, quod est diuinæ gratiæ restitutum: illa autem conditionalis, si omnis homo vocetur, non conuertetur, significat hoc posterius, non illud prius.

88 Dices teritiò cum Conimbricenses, propositionem conditionalem minimè fortiri vnâ, ac determinatam quantitatem, & qualitatem, nec esse simplicem propositionem, sed potius multiplicem, & complexam, adeoque omnis veræ oppositionis incapax. Sed in primis supra tract. 2. cap. 1. ostensum est, propositionem conditionalem non esse semper complexam, sed potius aliquando simplicem, propterea, quod non constet semper duplici copula enunciativa, sed vna tantum, quæ enunciet, & altera mere apprehensiva: quando namque profertur hæc propositio, exempli gratia, si omnis homo vocetur, omnis conuertetur, haud enunciat omnem hominem vocandum esse, sed solum, quod

sub conditione vocationis, ac si esset, apprehensæ, sit conuertendus. Rursus, fac propositionem conditionalem genere suo complexam, & instar plurium esse, haud secus, atque propositio de subiecto plurali pluribus æquipollet: Non ob id certè propositio conditionalis erit oppositionis incapax, sicut neque propositio vnum de alio in numero plurali sumpto enuntians oppositionem respuit, vt supra visum hoc tract. 4. cap. 1. ante medium.

Dices quartò cum aliis, has propositiones, si omnis homo vocetur, omnis conuertetur, si omnis homo vocetur, nullus conuertetur, haudquaquam esse contrarias, vt à nobis est statutum: nam contrariæ tales esse debent, vt vna perfectè neget, quod affirmat altera: at præfatæ propositiones non sunt eiusmodi: posterior enim haud negat omnino, quòd affirmat prior, sed quadantenus idem affirmat, cum vtræque sic incipiat, si omnis homo vocetur, quæ est affirmatio quadam vocationis. Quapropter hæc potius deberent assignari velut contrariæ, si omnis homo vocetur, omnis conuertetur, si nullus homo vocetur, nullus, ambæ namque sunt vniuersales, ambæ affirmant, & negant idem de eodem: quæ de causâ istâ, omnis homo currit, nullus homo currit, & quævis aliæ similes sunt omnium confessione contrariæ.

90 Respondeo, alteram earum, quæ sunt à nobis assignatæ tanquam contrariæ perfectè negare, ac destruere, quod adstruit altera: nam quamvis conditione tenus sint similes, & vtræque sic incipiat, si omnis homo vocetur: ceterum vi eius conditionis nihil omnino enunciat, sed tantum vocatio apprehenditur, ac, si esset; an autem sit, vel non sit, relinquitur in mediò: quocirca altera, & altera non affirmat idem, sed potius vna est affirmatio, & alia est eiusdem obiecti perfectæ negatio. Quæ autem in argumento obtruduntur contrariæ, haudquaquam sunt admittendæ, tum, quia possunt ambæ esse veræ: nam, si statuat Deus pro eo, ac potest supernaturaliter omnes homines conuètere, & nullum ineffaciter vocare, tum erit verum, si omnis homo vocetur, omnis conuertetur, & quod sponte sua, ac per se patet, si nullus homo vocetur, neminem conuertetur, vt in simili rectè animaduertunt nostri Conimbricenses lib. 1. de interpret. cap. 7. de oppos. q. 1. art. 3. ad 4. tum etiam, quia ad oppositionem opus est, vt subiectum vtriusque oppositæ sit omnino idè quoad circumstantias cunctas, vt supra monitum est cap. 3. huius tractatus: sed propositiones illæ, si omnis homo vocetur, omnis conuertetur, si nullus homo vocetur, nullus conuertetur, haud constant subiecto

subiecto eodem penes omnes circumstantias : nam circumstantia subiecti eius est conditio , at vtriusque propositionis conditio se tenens ex parte subiecti est longe diuersa , ergo & erit diuersa circumstantia aliqua subiecti in vtraque : quam ob causam hæ neutiquam opponuntur , Petrus , si existat Romæ , curret , Petrus , si existat Methimnæ , non curret . Quod autem dicitur , eas propositiones esse vniuersales ambas , & affirmare , ac negare idem , haud conuincit , eas esse contrarias . Primò , quia definitio contrarietatis statuens , eam esse , per quam vna propositio est affirmatio , & alia eiusdem negatio , & præterea vniuersalis vtraque , superius est à nobis confutata cap. i. huius tractatus : deinde , quia falsum est , eas affirmare , & negare idem de eodem , vt constat ex nuper dictis .

91 Quod de conditionali diximus hæctenus , idem de causali dictum puta . Quod autem attinet ad vtriusque hypotheticæ equipollentiam , & conuersionem , sequuntur similiter ambas legem absolutarum . Id tantum est animaduertendum , eas esse conuertendas , & ad equipollentiam reducendas , inuariata conditione , & solo eo , quod enunciat sub illa varietatem subeunte . v.g. si omnis homo vocetur , omnis conuertitur , ita equipollentia sua contrariæ , si omnis homo vocetur , omnis non conuertetur ; hoc enim perinde est , ac , si omnis homo vocetur , nullum esse conuertendum : deinde prior illa propositio debet ita verti per accedens , si omnis homo vocetur , aliquis conuertendus est homo .

CAPVT XII.

Oppositio , equipollentia , & conuersio complexarum.

92 **O**ppositionem propositionum eandem esse , atque simplicium , complures dialectici existimant : sicut enim , inquit simplex affirmatiua simplici negatiuæ , ita copulatiua affirmatiua copulatiuæ negatiuæ , & disiunctiuæ videntur opponi . Cæterum aliter se res habet ; nam , vt ab oppositione contradictoriæ exordiar , si quæ copulatiuæ contradictoriæ essent , maximè hæ , Petrus currit , & Paulus currit , Petrus non currit , & Paulus non currit : at hæ non contradicunt , cum possint ambas esse falsæ , Petro currente , & Paulo non currente , aut è contrario : ea namque est conditio propositionis copulatiuæ vt ad eius veritatem requiratur existentia vtriusque obiecti sui , & alterutrius solius defectus eam omnino falsificet : quapropter prior erit falsa ob vnus Pauli non cursum , & posterior haud minus falsa ob vnus Petri cursum .

93 Dices , has copulatiuas esse contradictorias , Petrus currit , & Paulus currit , non Petrus currit , & Paulus currit . Contrà primò , quoniam in postrema propositione , particula *non* infinitat , & neutiquam negat , sicut ad oppositionem contradictoriam oportet . Quod autem obiici consuevit , nulla est melior contradictio , quem negatio toti propositioni præposita , vt est in veteri paræmia , hoc verum est de negatione negante , non vero infinitante . Contrà secundò ex eodem capite , quoniam ambas propositiones illæ possunt esse simul falsæ , videlicet , si , nec Petrus , nec Paulus , nec vllus alius currat : prior quidem propter eam , quod vtriusque saltem cursum affirmet : posterior etiam ob id , quod non Petrum , siue alium præter Petrum currere affirmet , cum tamen nullus currat .

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

Rursus , si quæ disiunctiuæ contradictoriæ essent , maximè hæ , Petrus currit , vel Paulus currit ; Petrus non currit , vel Paulus non currit , atqui hæ contradictoriæ esse non possunt , cum ambas veræ esse queant , si Petrus currat , & Paulus non currat . Quod si has disiunctiuas , Petrus currit , vel Paulus currit ; non Petrus currit , vel Paulus currit , contradictorias esse malis , difficultatem haud effugies : nam eadem ratione , qua copulatiuæ contradictoriæ nuper positæ , poterant impugnari .

94 Quare ex mixtione copulatiuarum , & disiunctiuarum oppositio contradictoria resultat : nam hæc copulatiua , Petrus currit , & Paulus currit , huic disiunctiuæ Petrus non currit , vel Paulus non currit , contradictoriè opponitur . Quod suadeo primò , quia simul veræ , aut simul falsæ esse nequeunt , vt expendenti constabit ; nobis enim in præsens non vacat : Secundò , si Petrus , & Paulus soli essent possibiles , hæc copulatiua , Petrus currit , & Paulus currit , æquiualeat huic , omnis homo currit , & hæc disiunctiuæ , Petrus non currit , vel Paulus non currit , recideret in hanc , aliquis homo non currit : sed hæc posteriores contradicunt omnium consensu : ergo , & illæ priores contradicunt in eo euentu , ac proinde etiam in hoc , quando sunt in vtroque eadem : par autem est ratio cuiusvis alterius copulatiuæ , & disiunctiuæ , cæteris paribus . Item hæc disiunctiuæ , Petrus currit , vel Paulus currit , habet pro contradictoria hanc copulatiuam , Petrus non currit , & Paulus non currit , vt facillè est iisdem rationibus suaderi .

95 Dices , ambas propositiones coniunctas à nobis assignatas posteriori loco , videlicet has , Petrus currit , vel Paulus currit , Petrus non currit , & Paulus non currit esse affirmatiuas , quod contradictoriis obstat : primam quidem , propterea , quod cursum Petri , & Pauli disiunctiuè adstruat , vt exploratum : secundam verò , quoniam particula , & affirmat : cum enim positiuè ambas propositiones simplices coniungat , complexa propositio ex eis resultans affirmatiua erit , sicut quævis simplex propositio tum est affirmatiua , quando eius extrema coniunguntur , non separantur . Cæterum hæc solutio facili potest negotio confutari : nam in primis pari iure propositio disiunctiuæ erit negatiua , cum particula , vel , ambas simplices disiungat , & separet : vnde tradita à nobis oppositioni non opponitur , quod copulatiua sit affirmatiua , cum disiunctiuæ aduersa negatiua sit . Deinde particula , & , non facit , vt vna propositio de alio affirmetur , vt certo certius , nec vt prædicatum vtriusque de alterutro subiecto affirmetur , quando earum subiectum , & prædicatum non est immèdiatè interposita eiusmodi particula : nullo igitur modo propositionem affirmatiuam reddit . Vltèrius si coniunctio facta per particulam , & , ad affirmationem sufficiat , hæc apprehensio , Petrus , & Paulus : erit affirmatio , quo nihil dici potest inuersionis . Præterea à priori , aliud est particulam , & esse copulatiuam , & eam denominationem propositioni complexæ tribuere , & aliud esse affirmatiuam , atque eam denominationem conferre . Dices secundò , propositiones illas è contrario esse negatiuas ambas , adeoque ad contradicendum inuicem ineptas ; priorem quidem , eo , quod sit disiunctiuæ , negare namque est disiungere vnum ab alio , posteriorem quidem , eo , quod , tum Petrum , tum etià Paulum , non currere adstruat . Sed hæc solutio eadem difficultates patitur , quas præcedens : etenim vbi altera propositio earum , quæ sunt in controuersia , sit negatiua solius disiunctionis merito , non est , cur altera